

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Theses Theologicæ In quibus exhibentur quædam
Observationes circa aliquot ex LXV. Propositionibus A SS.
Domino Nostro Innocentio XI. Condemnatis**

Huygens, Gommarus

Lovanii, [1684?]

Conclusio Tertia. Populus non tantum instruendus de signis quibus
Religionis nostræ mysteria exprimuntur sed etiam de ipsis rebus
credendis, sperandis, amandis, agendis.

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10671156-1

quibus obstringitur, & signanter Decalogi, & communia Ecclesiæ. Nec dubium quin instruendus etiam sit populus de Sacramentis, & debita susceptione saltem illorum Sacramentorum, quæ quemlibet respectivè concernunt. Non uno titulo ex his conficitur quod etiam adhibenda sit debita instructio, quâ populus discat qualiter audienda Missa, quomodo ab iis qui audiunt Missam offerendum ipsum Sacrificium cum Commemoratione Christi patientis.

Dubitari non potest quin populus etiam instruendus sit de præcipuis Evangelii principiis: ex. gr. quæ præcipiunt *querere primum Regnum Dei, & justitiam ejus. Diligere Deum ex toto corde, tota anima, tota mente, & totis viribus: & proximum sicut seipsum. Abnegare semetipsum, tollere Crucem suam quotidie, & sequi Christum. Semper orare & non deficere &c.* quandoquidem per ejusmodi principia exhibeatur nobis essentialis vitæ Christianæ regula.

Cum Fidelium salus non solum periclitetur ob ignorantiam, & neglectum eorum quæ concernunt generale officium hominis Christiani, qualia jam varia assignata sunt; sed etiam ob aliorum quæ speciale officium aut statum concernunt; ex. gr. Parentum, Filiorum, famulorum &c. etiam de his fideles sedulo sunt instruendi. Hinc Concilium Trid. sess. 5. præcipit generatim doceri quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, annuntiandaque vitia quæ eos declinare, & virtutes quas sectari oportet, ut poenam æternam evadere, & cœlestem gloriam consequi valeant.

CONCLUSIO TERTIA.

Populus non tantum instruendus de signis quibus Religionis nostræ mysteria exprimuntur sed etiam de ipsis rebus credendis, sperandis, amandis, agendis.

EX iis quæ binis anterioribus Conclusionibus dicta sunt, consecutarium est non sufficere quod populus circa credenda, speranda, amanda, & agenda doceatur ipsa verba sive signa, quibus illa omnia significantur; sed necessarium esse ut debite instruat de ipsis rebus: siquidem Spes, Charitas, & obligatio agendorum non sunt de signis, sed de rebus significatis. Hæc cum satis clara sint, non videntur egere ulteriori probatione. Crediderim tamen non inutile fore ut hæc occasione ostendatur nullatenus sufficere quod populus sit instructus de vocibus aut aliis signis, quibus pronuntiant, ex. gr. *Est unus Deus. Deus est trinus in Personis. Filius Dei factus est Homo ut nos redimeret à servitute diaboli. Nihil possumus sine divina gratia &c.* Fides enim æquè ac Spes est de rebus: nam *Fides est sperandarum substantia rerum.*

Quare quod primum attinet, necessum est populum circa istud ita instruere, ut noverit Deum non esse creaturam, sed creaturis omnibus incomparabiliter perfectiorem. Oportet ergo ut fideles per attributa negativa, removendo scilicet imperfectiones, Deum à creaturis distinguere norint. Præterea necessarium est ut sciant quod Deus per positiva attributa, id est, per perfectiones verè sibi competentes supra creaturas emineat.

Circa Trinitatem, etsi necessum non sit, imò nec possibile, mysterium illud comprehendere; novisse tamen oportet quid per voces quibus mysterium illud exprimitur, significetur: hæc enim valde diversa sunt, uti etiam valde diversa sunt novisse quid significetur per has voces: *Nascimur in peccato originali*, & comprehendere modum quo contrahitur peccatum originale. Oportune ergo docebitur populus quod tres Personæ Divinæ habeant unam eandemque Naturam ac Essentiam Divinam; ac proinde eundem Intellectum, unam eandemque Voluntatem, & Omnipotentiam eandem; ut quidquid intelligat, vult, creat Pater, unò eodemque Intellectu, Voluntate, ac Potentiâ intelligat, velit creet Filius, itea Spiritus Sanctus. Quod nihilominus Pater producat Filium, Pater & Filius

Filius Spiritum Sanctum, non è converso: Item quòd Filius assumerit naturam humanam, non etiam Pater, & Spiritus Sanctus; ac proinde oporteat ut Pater non sit Filius, aut Spiritus S. sive ut sit alia persona quàm sit Filius & Spiritus S.

Pro intellectu Incarnationis Verbi convenit docere quòd & omnes omninò homines fuerint mancipia diaboli ratione peccati illius mortalis, quòd vocatur originale; quòd in illo peccato manserint usque dum fuerunt baptisati; quòd per Baptismum ab illa servitute sint liberati; quòd servitus illa sine liberatore fuisset eos perductura primùm ad innumera cuiusvis generis peccata, ac demùm ad extremum sine fine supplicium; quòd illius peccati causa fuerit prævaricatio Adæ, quæ dum nimis leviter & sine intellectu exprimitur à respondentibus quòd *Adamus comederit de pomo vetito*, oportunum est ostendere quale ac quam enormè fuerit crimen Adami, dum instar Dei à nullo dependere appetebat, præsertim quoad scientiam boni & mali. Liberatoris necessitatem intelligent eò melius, quò magis fuerint edocti quòd sine illo nec ab originali, nec ab actualibus peccatis, & debito illis supplicio liberari quisquam potuisset: Liberationis verò mysterium ac modum discant, si doceantur quòd Filius ab æterno Deus, in tempore eà causâ sit factus homo, in unâ eademque Personâ continens Naturam Divinam & humanam; in Divinâ impassibilis, in humana tot tantaque passus, ut omnis gratia, omnis Sacramentorum efficacia, omnis peccatorum remissio, & quidquid nobis salutare, propter ipsius merita nobis donaretur.

Quæ ad Gratiæ Christi notitiam requiruntur, proculdubiò ignorantur ab iis, qui etsi nomine tenus fateantur necessitatem gratiæ, per gratiam non aliud intelligunt quàm conservationem, quâ Deus omnia conservat; vel intelligunt concursum generalem, aut quid simile: ita ut non aliter homines putent indigere gratiâ ad bene vivendum, quàm arbores ut crescant, bruta ut moveantur, aut homines ad exercendum actiones quascumque indifferentes; qualem proculdubiò gratiam etiam admiserunt, qui *ignorantes Dei justitiam & suam quærentes statuere*, teste Apostolo, *Iustitia Dei non sunt subjecti*. Docendus proinde populus quòd gratia Christi sit auxilium supernaturale faciens nos cognoscere, velle & operari actiones salutares & Deo gratas. Porrò ejus natura convenienter explicatur per has sententias S. Augustini: *Scimus gratiam Dei nec parvulis, nec majoribus secundum merita nostra dari. Scimus majoribus ad singulos actus dari. Scimus non omnibus hominibus dari. Scimus eis quibus datur, misericordiâ Dei gratuitâ dari. Scimus eis quibus non datur justo Dei judicio non dari.* August. Epist. 107. Efficacia gratiæ Christi rectè ostenditur dicendo quòd per illam Deus *opereatur velle & persicere pro bona sua voluntate*. ad Philippenfes 2. quòd per eandem rebelles nostras possit ad se compellere voluntates, ut patet ex Oratione Ecclesiæ Dominica quarta post Pentecosten: non quasi ullum resistentem invitumvè compellat; sed quia ex invito, teste S. Prospero contra Collatorem c. 6. *volentem facit*; quòd Deus ipse dicit Ezechiel. 36. *faciam ut in præceptis meis ambuletis, & judicia mea observetis, & operemini*: nam gratia Christi ea est quâ fit non tantum ut habeat homo justitiam si velit, sed quâ, ut ait Aug. de Corrept. & grat. c. 11. etiam fit ut velit.

CONCLUSIO QUARTA.

Fides ad justificationem requisita debet esse assensus supernaturalis, firmus, ac certus, adeoque populus instruendus de notis credibilitatis, & de ipso fidei motivo.

Propositio 23. ita habet: *Fides latè dicta ex testimonio creaturarum similivè motivo, ad justificationem sufficit.* Ex hac propositione non obscure colligitur quòd laxitatum Patroni eò collimaverint, ut censerent ad salutem non esse creditu necessarium ullum objectum, naturalem hominis intelligentiam excedens, aut revelationem requirens; immò sentiunt

non